

СТАНДАРТ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЛІСОВОЇ ДОБРОВІЛЬНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ

ВИМОГИ ДО ОРГАНІВ З СЕРТИФІКАЦІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ СЕРТИФІКАЦІЮ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ PEFC ЛАНЦЮГ ПОСТАВОК

Стандарт PEFC International прийнятий: Загальними Зборами членів Асоціації
«Національна Система Лісової Добровільної Сертифікації» **Дата: 24.06.2020**

Асоціація «Національна Система Лісової Добровільної Сертифікації»
вул. Старокозацька, 5, м. Дніпро, Україна, 44049
тел. +380975565335
Email: info@pefcukraine.com
Сайт: www.woodcertification.com.ua

PEFC

PEFC/01-00-01

PEFC ST 2003:2020

Вимоги до органів з сертифікації, що здійснюють сертифікацію відповідно до міжнародного стандарту PEFC ланцюг поставок

PEFC
INTERNATIONAL
L STANDARD

PEFC Council

ICC Building C1 t +41 22 799 45 40

Route de Pré-Bois 20 f +41 22 799 45 50

1215 Geneva 15 e info@pefc.org

Switzerland www.pefc.org

Повідомлення про авторські права

© Рада PEFC 2020

Цей стандарт захищений авторським правом, що належить Раді PEFC. Документ знаходиться у вільному доступі на веб-сайті Ради PEFC www.pefc.org або за запитом.

Жодна частина цього стандарту не може бути змінена або доповнена, відтворена або скопійована у будь-якій формі або будь-якими засобами в комерційних цілях без дозволу Ради PEFC.

Офіційна версія документа англійською мовою. Переклади цього документа можна отримати в Раді PEFC або у Національних Органах Управління PEFC. Коли виникають сумніви щодо мовної інтерпретації, англійська версія є визначальною.

Назва документа: Вимоги до органів з сертифікації, що здійснюють сертифікацію відповідно до міжнародного стандарту PEFC ланцюг поставок

Шифр документа: PEFC ST 2003: 2020

Затверджено: Генеральна Асамблея PEFC

Дата: 2020-01-17

Дата публікації: 2020-02-14

Дата набрання чинності: 2020-02-14

Дата переходу: 2021-08-14

Зміст

1.	Сфера застосування.....	6
2.	Нормативні посилання.....	6
3.	Терміни та визначення.....	7
4	Загальні вимоги.....	9
4.1	Юридичні та договірні питання.....	9
4.2	Управління неупередженістю.....	9
4.3	Відповідальність та фінансування.....	9
4.4	Недискримінаційні умови.....	9
4.5	Конфіденційність.....	9
4.6	Загальнодоступна інформація.....	9
5	Вимоги до структури.....	10
6	Вимоги до ресурсів.....	10
6.1	Персонал органу з сертифікації.....	10
6.2	Ресурси для оцінювання.....	16
7	Вимоги до процесу.....	17
7.1	Загальні положення.....	17
7.2	Заявка.....	17
7.3	Розгляд заявки.....	17
7.4	Аудит.....	18
7.5	Рецензування.....	19
7.6	Рішення щодо сертифікації.....	19
7.7	Документи за результатами сертифікації.....	20
7.8	Перелік сертифікованої продукції.....	21
7.9	Наглядання.....	21
7.10	Зміни, що впливають на сертифікацію.....	22
7.11	Закінчення терміну дії, скорочення, призупинення або скасування сертифікації.....	22
7.12	Записи.....	22
7.13	Скарги та апеляції.....	22

8	Вимоги до системи управління.....	23
8.1	Внутрішні аудити органу з сертифікації.....	23
	Додаток 1 (нормативний): Нотифікація органів з сертифікації PEFC	24
	Додаток 2(нормативний): Акредитація, прийнята Радою PEFC для нотифікації PEFC	25
	Додаток 3 (нормативний): Багатолакаційна сертифікація ланцюга поставок	26
	Додаток 4 (нормативний): Мінімальний зміст аудиторських звітів	32
	Бібліографія.....	33

Передмова

Текст документа був розроблений робочою групою за участю багатьох зацікавлених сторін, координованою Радою PEFC, Програмою схвалення схем сертифікації лісів (PEFC) і схвалений Генеральною Асамблеєю Ради PEFC 17 січня 2020 року. Вимоги документа набирають чинності для усіх органів з сертифікації, що здійснюють сертифікацію ланцюга поставок відповідно до PEFC ST 2002, *Chain of Custody of Forest and Tree Based Products – Requirements* з 14 лютого 2020 року (з перехідним періодом у вісімнадцять місяців з дня набрання чинності).

Рада PEFC забезпечує взаємне визнання національних схем сертифікації лісів і визначає міжнародний стандарт ланцюга поставок (PEFC ST 2002) і правила використання торгових марок PEFC (PEFC ST 2001). Рада PEFC вимагає, щоб сертифікація ланцюга поставок здійснювалася органами з сертифікації, акредитованими органами з акредитації, які підписали Багатосторонню Угоду про Визнання (MLA) для сертифікації продукції IAF.

Акредитація знижує ризик для бізнесу і його клієнтів, гарантуючи, що акредитовані органи з сертифікації компетентні виконувати проведену ними роботу. Органи з акредитації, які є членами IAF, зобов'язані працювати відповідно до найвищих стандартів і вимагати від акредитованих ними органів з сертифікації дотримання відповідних міжнародних стандартів і керівництва IAF щодо застосування цих стандартів.

Акредитація, надана членами акредитаційного органу IAF на основі регулярних експертних оцінок для забезпечення еквівалентності їхніх програм акредитації, дозволяє компаніям, які мають акредитований сертифікат оцінки відповідності в одній частині світу, мати цей сертифікат, визнаний у всьому світі.

Цей документ скасовує та замінює PEFC ST 2003: 2012, друге видання.

Вступ

Рада PEFC вимагає, щоб органи з сертифікації, що здійснюють сертифікацію ланцюга поставок, відповідали вимогам стандарту ISO/IEC 17065, документації PEFC і відповідним положенням стандарту ISO 19011, зазначеним у цьому документі.

ISO / IEC 17065 – це міжнародний стандарт, що встановлює критерії для органів, що здійснюють сертифікацію продукції, послуг і процесів. Сертифікація ланцюга поставок розглядається як процес сертифікації, при якому ланцюг поставок є сукупністю взаємопов'язаних або взаємодіючих видів діяльності, що перетворюють вхідну інформацію про походження сировини, що закуповується, у вихідну інформацію про походження реалізованої / переданої продукції. Вимоги до ланцюга поставок PEFC описані у PEFC ST 2002, а правила використання торгових марок PEFC описані у PEFC ST 2001 технічної документації Ради PEFC.

Термін «**shall** – повинен» використовується у всьому цьому документі для позначення тих положень, які, відображаючи вимоги стандарту ISO/IEC 17065 і вимоги, характерні для сертифікації ланцюга поставок PEFC, є обов'язковими. Термін «**should** – слід» використовується для позначення керівництва, яке, хоча і не є обов'язковим, надається IAF і Радою PEFC як визнаний засіб виконання вимог.

Нормативне керівництво до цього документа надається тільки Радою PEFC.

Цей документ не містить тексти стандартів ISO / IEC 17065 та ISO 19011. Ці документи можна отримати в ISO або національних організаціях зі стандартизації.

1. Сфера застосування

Цей документ встановлює додаткові конкретні вимоги щодо системи для органів із сертифікації, які здійснюють сертифікацію ланцюга поставок відповідно до PEFC ST 2002.

2. Нормативні посилання

Для датованих посилань застосовується тільки цитоване видання. Для недатованих посилань застосовується остання редакція зазначеного документа (включно з будь-якими поправками).

IAF MD 2, *Mandatory Document for the Transfer of Accredited Certification of Management Systems*

IAF MD 4, *Mandatory Document for the use of Information and Communication Technology (ICT) for auditing/assessment purposes*

ISO/IEC 17000, *Conformity assessment – Vocabulary and general principles*

ISO/IEC 17065, *Conformity assessment – Requirements for bodies certifying products, processes and services*

ISO 19011, *Guidelines for auditing management systems*

ISO/IEC Guide 2:2004, *Standardization and related activities – General vocabulary*

PEFC ST 2002, *Chain of Custody of Forest and Tree Based Products – Requirements* (hereinafter the Chain of Custody standard), (available from www.pefc.org)

PEFC ST 2001, *PEFC Trademarks Rules – Requirements* (hereinafter PEFC Trademarks standard), (available from www.pefc.org)

3. Терміни та визначення

Для цілей цього стандарту застосовуються відповідні визначення, наведені в стандартах ISO/IEC 17000, ISO/IEC 17065, ISO 19011, ISO / IEC Guide 2 і PEFC ST 2002, а також наступні визначення:

3.1 Аудит (Audit)

Систематичний, незалежний і задокументований процес отримання об'єктивних доказів та їхньої об'єктивної оцінки для визначення ступеня виконання критеріїв аудиту.

Примітка: термін «аудит», який використовується в цьому документі, еквівалентний терміну «оцінка», що використовується в стандарті ISO / IEC 17065.

3.2 Особа, яка приймає рішення щодо сертифікації (Certification decision maker)

Особа або група осіб (наприклад, комітет), які не були залучені до процесу аудиту та призначені органом з сертифікації для прийняття рішення про сертифікацію.

3.3 Стандарт ланцюга поставок (Chain of Custody standard)

PEFC ST 2002, *Chain of Custody of Forest and Tree Based Products – Requirements*.

3.4 Організація-клієнт (Client organisation)

Організація, зокрема мультисайтова організація, що подає заявку на сертифікацію ланцюга поставок, або чий ланцюг поставок був сертифікован.

Примітка: Термін «організація-клієнт», який використовується у цьому документі, еквівалентний терміну «постачальник», що використовується в стандарті ISO/ IEC 17065.

3.5 Значна невідповідність (Major nonconformity)

Відсутність або невиконання однієї або декількох вимог **стандарту ланцюга поставок**, які можуть призвести до системного ризику для функціонування та ефективності ланцюга поставок та / або вплинути на довіру до вимог організації-клієнта щодо сертифікованої сировини.

Примітка: Значною невідповідністю може бути індивідуальна невідповідність або ряд незначних, але пов'язаних між собою невідповідностей, які при розгляді в цілому вважаються складовими значної невідповідності.

3.6 Незначна невідповідність (Minor nonconformity)

Одиничне невиконання вимог **стандарту ланцюга поставок**, яке може призвести до відсутності системного ризику для функціонування та ефективності ланцюга поставок та / або вплинути на довіру до вимог постачальника щодо сертифікованої сировини.

3.7 Спостереження (Observation)

Аудиторський висновок, який не вказує на невідповідність. Це може бути визначено аудиторською групою як можливість для поліпшення.

3.8 Уповноважений орган PEFC (PEFC authorised body)

Уповноважений орган PEFC – це суб'єкт, який має дозвіл Ради PEFC видавати ліцензії на торгові марки PEFC та нотифікувати органи з сертифікації від імені Ради PEFC. Зазвичай уповноважені органи є **Національними Органами Управління PEFC**.

3.9 Національні Органи Управління PEFC (PEFC National Governing Bodies (PEFC NGBs))

Національні Органи Управління PEFC (PEFC NGBs) є незалежними національними організаціями, створеними для розробки та впровадження системи PEFC у своїй країні. Перелік PEFC NGBs та їхні контактні дані можна знайти на веб-сайті PEFC. PEFC NGBs часто також є **уповноваженим органом PEFC**.

Див. п. 3.8.

3.10 Рецензент (Reviewer)

Особа або група осіб (наприклад, комітет), які не були залучені до процесу аудиту та призначені органом з сертифікації для розгляду усієї інформації та результатів, пов'язаних з аудитом.

3.11 Технічний експерт

Особа, яка надає певні знання або досвід аудиторській групі. Технічний експерт не вважається аудитором.

4 Загальні вимоги

Критерії, за якими оцінюється ланцюг поставок організації-клієнта, викладені в останній версії **стандарту ланцюга поставок** і стандарту торгових марок PEFC.

Примітка: Остання версія **стандарту ланцюга поставок** і стандарту торгових марок PEFC, їхні поправки і відповідні перехідні періоди доступні на веб-сайті PEFC www.pefc.org.

4.1 Юридичні та договірні питання

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 4.1 стандарту ISO/IEC 17065:2012(E).

4.1.1 Якщо орган з сертифікації використовує логотип PEFC на сертифікаційному документі або для будь-яких інших цілей, пов'язаних зі схемою сертифікації PEFC, використання повинно здійснюватися тільки на підставі дійсної ліцензії, виданої Радою PEFC або іншим суб'єктом, уповноваженим Радою PEFC, і відповідно до стандарту торгових марок PEFC.

4.1.2 Орган з сертифікації повинен роз'яснити **організації-клієнту**, що логотип PEFC на виданому сертифікаті вказує тільки на відповідність організації-клієнта схемі сертифікації PEFC і не надає **організації-клієнту** права використовувати торгові марки PEFC.

Примітка: Організація-клієнт, що має дійсний сертифікат ланцюга поставок PEFC, може використовувати торгові марки PEFC з унікальним номером ліцензії на торгові марки PEFC для цілей «на продукції», а також «поза продукцією» тільки на підставі ліцензійного договору на використання торгових марок PEFC, виданого Радою PEFC або іншим суб'єктом, уповноваженим Радою PEFC, і відповідно до стандарту торгових марок PEFC.

4.2 Управління неупередженістю

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 4.2 стандарту ISO/IEC 17065:2012(E).

4.3 Відповідальність та фінансування

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 4.3 стандарту ISO/IEC 17065:2012(E).

4.4 Недискримінаційні умови

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 4.4 стандарту ISO/IEC 17065:2012(E).

4.5 Конфіденційність

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 4.5 стандарту ISO/IEC 17065:2012(E).

Орган з сертифікації інформує організацію-клієнта про те, що вона зобов'язана надавати інформацію раді PEFC та/або, а також про обсяг і використання наданої інформації. Орган з сертифікації повинен мати письмову згоду організації-клієнта на розкриття інформації раді PEFC та / або Національному Органу Управління PEFC. Ця письмова угода повинна відповідати будь-якому законодавству про захист даних, застосовному в країнах, у яких базуються організація-клієнт і орган з сертифікації.

4.6 Загальнодоступна інформація

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 4.6 стандарту ISO/IEC 17065:2012(E).

5 Вимоги до структури

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 5 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (E).

6 Вимоги до ресурсів

6.1 Персонал органу з сертифікації

6.1.1 Загальні положення

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 6.1.1 ISO / IEC 17065: 2012 (E).

6.1.1.1. Персонал, який бере участь у сертифікаційній діяльності

6.1.1.1.1 Орган із сертифікації повинен забезпечити, щоб весь персонал, який здійснює ключові види діяльності, такі як перегляд контрактів, аудит, надання сертифікації, моніторинг аудиторів тощо, мав доречні та відповідні знання і компетенції, аналогічні цій діяльності.

6.1.1.1.2 Слід заохочувати гендерну рівність.

6.1.1.2 Аудитори

Орган із сертифікації повинен мати задокументований процес для забезпечення наявності у аудиторів особистих якостей, знань та навичок відповідно до пунктів 7.1, 7.2.1, 7.2.2, 7.2.3.1, 7.2.3.2 та 7.2.3.4 ISO 19011: 2018.

6.1.2.1 Освіта

6.1.2.1.1 Орган з сертифікації повинен гарантувати, що аудитори мають знання, що відповідають принаймні середній освіті, яка включає або доповнюється курсами, пов'язаними з лісовою та / або деревообробною та суміжними галузями, де аудитор (и) проводить **аудити** ланцюга поставок.

Примітка: Середня освіта – це частина національної системи освіти, яка настає після початкового або найпростішого етапу, але завершується до вступу до вищої освіти, наприклад в університет чи подібний навчальний заклад.

6.1.2.1.2 Спеціальна освіта, що стосується лісової та / або деревообробної та суміжних галузей, може бути замінена досвідом роботи у цих галузях, якщо орган з сертифікації, може продемонструвати, що це еквівалент необхідної освіти.

Примітка: Лісова та / або деревообробна та суміжні галузі включають, наприклад, діяльність, пов'язану з виробництвом, дослідженнями, освітою, розробкою стандартів, лісовою промисловістю / виробничими асоціаціями, лісовим законодавством та регулюванням, транспортом, розповсюдженням та переробкою або транспортуванням та зберіганням лісової та / або деревинної продукції.

6.1.2.2 Досвід роботи

6.1.2.2.1 Для першої кваліфікації аудитора орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб аудитор мав щонайменше три роки досвіду повного робочого дня в лісовій та / або деревній галузі та суміжних галузях.

Примітка: Лісова та / або деревообробна та суміжні галузі включають, наприклад, діяльність, пов'язану з виробництвом, дослідженнями, освітою, розробкою стандартів, лісовою промисловістю / виробничими асоціаціями, лісовим законодавством та регулюванням, транспортом, розповсюдженням та переробкою або транспортуванням та зберіганням лісової та / або деревинної продукції.

6.1.2.2.2 Кількість років загального трудового стажу може бути зменшена на один рік, якщо аудитор має вищу освіту, відповідну і доречну до лісової та/або деревообробної і суміжних галузей.

Примітка: Вища освіта, яку також називають третьою сходинкою, третім рівнем і післясередньою

освітою, є освітнім рівнем після закінчення школи, що надає середню освіту.

6.1.1.2.2.3 Кількість років загального трудового стажу може бути скорочена на один рік, якщо аудитор в якості аудитора-стажера провів чотири **аудити** ланцюга поставок під керівництвом кваліфікованого аудитора, на додаток до **аудиту** ланцюга поставок, необхідного в якості аудиторського досвіду відповідно до пункту 6.1.1.2.5.1.

6.1.1.2.3 *Навчання ланцюгу поставок PEFC*

Орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб нові аудитори пройшли початкову підготовку за системою PEFC і **стандартом ланцюга поставок**, визнану Радою PEFC.

Примітка: Веб-сайт PEFC www.pefc.org надає додаткову інформацію про варіанти навчання.

6.1.1.2.4 *Навчання аудиту*

Орган з сертифікації повинен забезпечити успішне проходження аудиторами навчання методам аудиту на основі стандарту ISO 19011.

6.1.1.2.5 *Досвід проведення аудиту*

6.1.1.2.5.1 Для отримання першої кваліфікації аудитора орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб аудитор протягом останніх трьох років в якості аудитора-стажера провів щонайменше чотири **аудити** ланцюга поставок для чотирьох організацій під керівництвом кваліфікованого аудитора, включаючи щонайменше два **аудити** ланцюга поставок PEFC. Кількість навчальних **аудитів** ланцюга поставок може бути скорочена до двох **аудитів** ланцюга поставок PEFC для аудиторів, які кваліфіковані для стандартів ланцюга поставок, ISO 9001 або ISO 14001 в секторах, пов'язаних з лісовою та / або деревообробною галузями.

6.1.1.2.6 *Компетенція*

6.1.1.2.6.1 Орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб аудитори продемонстрували здатність застосовувати знання і навички в наступних областях:

- a) Цілі та основні процеси системи PEFC, включаючи вимоги стандарту сталого лісоуправління PEFC (PEFC ST 1003), що охоплюються визначенням суперечливих джерел ланцюга поставок PEFC (PEFC ST 2002, пункт 3.6 параграфи b, c, d та e).
- b) Принципи, процедури та методи аудиту (див. 7.2.3.2.a стандарту ISO 19011:2018): для того, щоб аудитор міг застосовувати ті з них, які підходять для різних **аудитів**, і забезпечити, щоб **аудити** проводилися послідовно і систематично.
- c) Організаційні ситуації (див. 7.2.3.2.c стандарту ISO 19011:2018), включаючи організаційний розмір, структуру, функції і відносини, загальні бізнес-процеси і пов'язану з ними термінологію, а також культурні та соціальні звичаї, такі як знання робочої мови організації-клієнта або мови, якою можуть домовитися орган з сертифікації і клієнт: щоб аудитор міг зрозуміти операційний контекст організації-клієнта.
- d) Застосовне міжнародне та специфічне лісове законодавство і правозастосування в конкретних країнах, що стосується закупівель лісової і деревинної сировини та недопущення отримання сировини із суперечливих джерел: щоб дати аудитору можливість зрозуміти договірні стосунки організації-клієнта з постачальниками і оцінити процедури організації-клієнта щодо недопущення отримання сировини із суперечливих джерел. Знання та розуміння цієї галузі повинні охоплювати:
 - i. договори та угоди, включаючи трудові угоди або колективні договори
 - ii. лісоуправління та правозастосування країн походження несертифікованої сировини, включаючи ті, що охоплюють питання соціального забезпечення, охорони здоров'я та безпеки працівників
 - iii. міжнародні конвенції, що стосуються прав працівників (основоположні конвенції МОП)
 - iv. міжнародні договори та конвенції, що стосуються торгівлі лісовою та деревинною продукцією

6.1.1.2.6.2 Орган із сертифікації повинен гарантувати, що аудитори демонструють здатність застосовувати термінологію, знання, розуміння та навички в наступних областях ланцюга поставок PEFC:

- a) принципи і вимоги **стандарту ланцюга поставок** (PEFC ST 2002)
- b) продукція (зокрема недеревна лісова продукція і продукція з вторинної сировини), процеси та практики у конкретному секторі, застосовуваний рух сировини, вимірювання і заходи контролю
- c) застосування систем управління в лісовій і деревообробній та суміжних галузях і взаємодія між їхніми компонентами
- d) інформаційні системи та технології для авторизації, захисту, розповсюдження та контролю документів, даних та записів
- e) застосування торгових марок PEFC та інших етикеток і заяв
- f) застосування заходів щодо недопущення закупівель сировини із суперечливих джерел, включаючи відповідну методологію та показники оцінки ризиків
- g) вимоги соціальні, охорони здоров'я та безпеки

6.1.1.2.6.3 Орган з сертифікації повинен підтримувати докази щорічного моніторингу аудиторів ланцюга поставок, застосовуючи такі методи, як розгляд аудиторських звітів або відгуків організацій-клієнтів тощо, виходячи з частоти їхнього використання і рівня ризику, пов'язаного з їхньою діяльністю, а також періодичних ревізій аудитів. Зокрема, орган з сертифікації повинен розглядати компетентність своїх співробітників у світлі їхньої діяльності з метою виявлення потреб у навчанні.

6.1.1.3 Аудиторська група

Аудиторська група повинна складатися з аудиторів, які відповідають вимогам, зазначеним у пункті 6.1.1.2, і слід враховувати гендерну збалансованість.

6.1.1.3.1 Технічні експерти

У деяких випадках можуть знадобитися **технічні експерти** для підтримки необхідної компетенції аудитора в конкретній технічній галузі шляхом надання відповідної технічної експертизи. **Технічні експерти** повинні бути незалежні від об'єкта аудиту, а їхні імена і посади повинні бути включені в аудиторський звіт.

6.1.1.4 Рецензент та особа, яка приймає рішення щодо сертифікації

Орган з сертифікації забезпечує відповідність **рецензента** та **особи, яка приймає рішення щодо сертифікації**, наступним вимогам. Якщо **рецензент** та / або **особа, яка приймає рішення щодо сертифікації**, складається з групи осіб, принаймні один з членів групи відповідає наступним вимогам.

Примітка: Рецензент та особа, яка приймає рішення щодо сертифікації, можуть бути однією і тією ж особою. Див. примітку до пункту 7.6.2 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (E).

6.1.1.4.1 Освіта

6.1.1.4.1.1 Орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб рецензент та особа, яка приймає рішення щодо сертифікації, мали знання, що відповідають, щонайменше, середній освіті, яка включає або доповнюється курсами, пов'язаними з лісовою та / або деревообробною та суміжними галузями.

Примітка: Середня освіта – це частина національної системи освіти, яка настає після початкового або найпростішого етапу, але завершується до вступу до вищої освіти, наприклад в університет чи подібний навчальний заклад.

6.1.1.4.1.2 Спеціальна освіта, що стосується лісової та / або деревообробної та суміжних галузей, може бути замінена досвідом роботи у цих галузях, якщо орган з сертифікації, може продемонструвати, що це еквівалент необхідної освіти.

Примітка: Лісова та / або деревообробна та суміжні галузі включають, наприклад, діяльність, пов'язану з виробництвом, дослідженнями, освітою, розробкою стандартів, лісовою промисловістю / виробничими асоціаціями, лісовим законодавством та регулюванням, транспортом, розповсюдженням та переробкою або транспортуванням та зберіганням лісової та / або деревинної продукції.

6.1.1.4.2 Досвід роботи

6.1.1.4.2.1 Для кваліфікації в якості **рецензента** або **особи, яка приймає рішення щодо сертифікації**, орган з сертифікації повинен забезпечити як мінімум трирічний досвід повного робочого дня, пов'язаний з оцінкою відповідності.

6.1.1.4.2.2 Кількість років загального трудового стажу може бути зменшена на один рік, якщо **рецензент** або **особа, яка приймає рішення щодо сертифікації**, має вищу освіту, відповідну і доречну до лісової та/або деревообробної і суміжних галузей.

Примітка: Вища освіта, яку також називають третьою сходинкою, третім рівнем і післясередньою освітою, є освітнім рівнем після закінчення школи, що надає середню освіту.

6.1.1.4.2.3 Кваліфікований аудитор ланцюга поставок PEFC вважається вже має необхідний мінімальний досвід роботи.

6.1.1.4.3 Навчання ланцюгу поставок PEFC

Орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб **рецензент** та **особа, яка приймає рішення щодо сертифікації**, пройшли початкову підготовку за системою PEFC та стандартом ланцюга поставок, визнану Радою PEFC.

Примітка: Веб-сайт PEFC www.pefc.org надає додаткову інформацію про варіанти навчання.

6.1.1.4.4 Навчання аудиту

Орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб **рецензент** та **особа, яка приймає рішення щодо сертифікації**, успішно пройшли навчання методам аудиту на основі стандарту ISO 19011.

6.1.1.4.5 Досвід проведення аудиту

6.1.1.4.5.1 Для першої кваліфікації **рецензента** або **особи, яка приймає рішення щодо сертифікації**, орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб **рецензент** або **особа, яка приймає рішення щодо сертифікації**, протягом останніх трьох років спостерігали принаймні один **аудит** ланцюга поставок PEFC.

6.1.1.4.6 Компетентність

Орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб **рецензент** і **особа, яка приймає рішення щодо сертифікації**, продемонстрували здатність застосовувати знання і навички в наступних областях:

- a) Цілі та основні процеси системи PEFC, включаючи вимоги стандарту сталого лісоуправління PEFC (PEFC ST 1003), що охоплюються визначенням суперечливих джерел ланцюга поставок PEFC (PEFC ST 2002, пункт 3.6 параграфи b, c, d та e).
- b) Принципи, процедури та методи аудиту (див. 7.2.3.2.a стандарту ISO 19011:2018): для того, щоб аудитор міг застосовувати ті з них, які підходять для різних **аудитів**, і забезпечити, щоб **аудити** проводилися послідовно і систематично.
- c) Організаційні ситуації (див. 7.2.3.2.c стандарту ISO 19011:2018), включаючи організаційний розмір, структуру, функції і відносини, загальні бізнес-процеси і пов'язану з ними термінологію, а також культурні та соціальні звичаї, такі як знання робочої мови організації-клієнта або мови, якою можуть домовитися орган з сертифікації і клієнт: щоб аудитор міг зрозуміти операційний контекст організації-клієнта.
- d) Застосовне міжнародне та специфічне лісове законодавство і правозастосування в конкретних країнах,

що стосується закупівель лісової і деревинної сировини та недопущення отримання сировини із суперечливих джерел: щоб дати аудитору можливість зрозуміти договірні стосунки організації-клієнта з постачальниками і оцінити процедури організації-клієнта щодо недопущення отримання сировини із суперечливих джерел. Знання та розуміння цієї галузі повинні охоплювати:

- i. договори та угоди, включаючи трудові угоди або колективні договори
- ii. лісоуправління та правозастосування країн походження несертифікованої сировини, включаючи ті, що охоплюють питання соціального забезпечення, охорони здоров'я та безпеки працівників
- iii. міжнародні конвенції, що стосуються прав працівників (основоположні конвенції МОП)
- iv. міжнародні договори та конвенції, що стосуються торгівлі лісовою та деревинною продукцією

6.1.2 Управління компетенціями персоналу, що бере участь у процесі сертифікації

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 6.1.2 стандарту ISO / IEC 17065:2012 (E).

6.1.2.1 Орган з сертифікації повинен забезпечувати, щоб кваліфіковані **рецензенти, особи, які приймають рішення щодо сертифікації**, і аудитори кожні два календарні роки брали участь у підвищенні кваліфікації кадрів стосовно ланцюга постачання лісової і деревинної продукції, яке визнане Радою PEFC.

Примітка: Веб-сайт PEFC www.pefc.org надає додаткову інформацію про варіанти навчання.

6.1.2.2 При новій версії **стандарту ланцюга поставок** та / або стандарту торгових марок PEFC орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб кваліфіковані **рецензенти, особи, які приймають рішення щодо сертифікації**, і аудитори пройшли підвищення кваліфікації, визнане Радою PEFC, яке охоплює нову версію стандартів, перш ніж почати працювати згідно них.

Примітка: Веб-сайт PEFC www.pefc.org надає додаткову інформацію про варіанти навчання.

6.1.2.3 Для підтримки кваліфікації аудитора орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб аудитор провів не менше п'яти зовнішніх **аудитів** за стандартами ланцюга поставок, ISO 9001 або ISO 14001 у лісовій та / або деревообробній і суміжній галузях на рік, де сума цих **аудитів** повинна охоплювати не менше семи днів аудиторських робіт, включаючи не менше двох **аудитів** ланцюга поставок PEFC.

Примітка: Сім днів аудиторських робіт можуть включати в себе звітний час.

6.1.2.4 У виняткових обставинах, таких як встановлена законом відпустка або тривала хвороба, аудитори, які не здатні виконати вимоги пункту 6.1.2.3, повинні провести не менше двох **аудитів** ланцюга поставок PEFC під керівництвом кваліфікованого аудитора.

6.1.2.5 **Рецензенти** та **особи, які приймають рішення щодо сертифікації**, повинні проводити не менше одного **аудиту** ланцюга поставок PEFC у календарному році.

Таблиця: Огляд кваліфікаційних вимог

	Аудитор	Рецензент та особа, яка приймає рішення щодо сертифікації
Освіта	- Знання, що відповідають, принаймні, середній освіті, яка включає або доповнюється курсами, пов'язаними з лісовою та / або деревообробною та суміжними галузями. - Спеціальна освіта, що стосується лісової та / або деревообробної та суміжних галузей, може бути замінена досвідом роботи у цих галузях, якщо орган з сертифікації, може продемонструвати, що це еквівалент необхідної освіти.	

	Аудитор	Рецензент та особа, яка приймає рішення щодо сертифікації
Трудовий стаж	- Не менше 3-х років повного робочого дня в лісовій та / або деревообробній та суміжних галузях. - Може бути скорочений на 1 рік, якщо аудитор має вищу освіту, відповідну і доречну до лісової та/або деревообробної і суміжних галузей. - Може бути скорочений на 1 рік, якщо аудитор в якості аудитора-стажера провів 4 аудити ланцюга поставок під керівництвом кваліфікованого аудитора, на додаток до аудиту ланцюга поставок, необхідного в якості аудиторського досвіду відповідно до пункту 6.1.1.2.5.1.	- Не менше 3-х років повного робочого дня в області оцінки відповідності. - Може бути скорочений на 1 рік, якщо рецензент або особа, яка приймає рішення щодо сертифікації, має вищу освіту, відповідну і доречну до лісової та/або деревообробної і суміжних галузей. - Кваліфікований аудитор ланцюга поставок PEFC вважається вже має необхідний мінімальний досвід роботи.
Навчання	- Початкова підготовка, визнана Радою PEFC - ISO/IEC 19011	
Досвід проведення аудиту	- Аудитор протягом останніх 3-х років в якості аудитора-стажера провів аудити ланцюга поставок щонайменше для 4-х організацій під керівництвом кваліфікованого аудитора, включаючи щонайменше два аудити ланцюга поставок PEFC. - Кількість навчальних аудитів ланцюга поставок може бути скорочена до 2-х аудитів ланцюга поставок PEFC для аудиторів, які кваліфіковані для стандартів ланцюга поставок, ISO 9001 або ISO 14001 в секторах, пов'язаних з лісовою та / або деревообробною галузями.	Орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб рецензент або особа, яка приймає рішення щодо сертифікації, протягом останніх 3-х років спостерігали принаймні 1 аудит ланцюга поставок PEFC.
Компетенція	Див. Вимогу 6.1.1.2.6	Див. вимогу 6.1.1.4.6
Підтримка кваліфікації		
Навчання	- Підвищення кваліфікації, що визнається Радою PEFC, кожні два роки. - При новій версії стандартів ланцюга поставок чи торгових марок PEFC.	
Досвід проведення аудиту	- Мінімум 5 зовнішніх аудитів за стандартами ланцюга поставок, ISO 9001 або ISO 14001 у лісовій та / або деревообробній і суміжній галузях на рік, де сума цих аудитів повинна охоплювати не менше 7 днів аудиторських робіт, включаючи не менше 2-х аудитів ланцюга поставок PEFC. - У виняткових обставинах, таких як встановлена законом відпустка або тривала хвороба, аудитори, не здатні виконати вимоги пункту 6.1.2.3, повинні провести не менше 2-х перевірок ланцюга поставок PEFC під керівництвом кваліфікованого аудитора.	Проводити не менше 1 аудиту ланцюга поставок PEFC у календарному році.

Примітка: Ця таблиця – резюме кваліфікаційних вимог до аудиторів, **рецензентів** та **осіб, які приймають рішення щодо сертифікації**. Фактичні вимоги наведені у тексті цього стандарту.

6.1.3 Контракт з персоналом

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 6.1.2 стандарту ISO / IEC 17065:2012(E).

6.2 Ресурси для оцінювання

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 6.2 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (E).

7 Вимоги до процесу

7.1 Загальні положення

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.1 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (Е).

7.1.1 На додаток до пункту 7.1.3 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (Е) орган з сертифікації може надавати загальнодоступні документи, такі як керівні вказівки, роз'яснення та тлумачення, опубліковані Радою PEFC або **Національним Органом Управління PEFC**.

7.2 Заявка

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.2 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (Е).

7.2.1 Орган з сертифікації повинен отримати від **організації-клієнта**, як мінімум, наступну інформацію і документацію в рамках заявки на сертифікацію:

- a) юридична особа, найменування, адреса та юридичний статус
- b) задокументовані процедури **організації-клієнта**, визначені **стандартом ланцюга поставок**
- c) описова ідентифікація продукції, на яку поширюється ланцюг поставок PEFC, достатня для ідентифікації груп продукції
- d) локації, що охоплюються ланцюгом поставок PEFC у разі сертифікації декількох локацій (як визначено у **стандарті ланцюга поставок**)

Примітка: Інформація не обов'язково повинна бути отримана у момент першого контакту з **організацією-клієнтом**, але, принаймні, до здійснення діяльності, передбаченої пунктами 7.3 та 7.4.

7.2.2 Орган з сертифікації повинен для продукції, на яку поширюється ланцюг поставок PEFC, отримати від **організації-клієнта**, як мінімум, наступну інформацію, що стосується застосування факультативних вимог **стандарту ланцюга поставок**, для кожної локації та / або групи продукції, якщо це можливо:

- a) метод ланцюга поставок
- b) передбачуване застосування торгових марок PEFC

Примітка: Інформація не обов'язково повинна бути отримана в момент першого контакту з **організацією-клієнтом**, але, принаймні, до здійснення діяльності, передбаченої пунктами 7.3 та 7.4.

7.2.3 Орган з сертифікації повинен отримати від **організації-клієнта** достатню інформацію, щоб оцінити, чи слід розглядати заявку як трансфер сертифікації замість нової заявки. Див. також вимогу 7.4.10.

7.3 Розгляд заявки

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.3 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (Е).

7.3.1 Орган із сертифікації повинен перевірити документацію організації-клієнта (див. 7.2.1 б) перед **аудитом**, щоб визначити відповідність документації критеріям сертифікації.

7.4 Аудит

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.4 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (E).

7.4.1 Орган з сертифікації повинен мати задокументовані процедури, що забезпечують складання плану аудиту для кожного **аудиту**, щоб забезпечити основу для угоди щодо проведення та планування аудиторських заходів. План аудиту повинен бути повідомлений і дати проведення **аудиту** повинні бути заздалегідь узгоджені з **організацією-клієнтом**.

Примітка: Керівництво з підготовки плану аудиту міститься в ISO 19011: 2018, пункт 6.3.2.

7.4.2 У разі сертифікації декількох локацій, план аудиту повинен містити перелік локацій, що підлягають відвідуванню як частина вибірки. Орган з сертифікації повинен посилатися на нормативний Додаток 3.

7.4.3 Орган з сертифікації повинен мати задокументовані процедури вибору та призначення аудиторської групи, включаючи керівника аудиторської групи.

Примітка: Посібник з вибору аудиторської групи та керівника аудиторської групи міститься в стандарті ISO 19011: 2018, пункти 5.5.4.

7.4.4 Метою аудиту є:

- a) визначити відповідність у організації-клієнта:
 - i. процесу ланцюга поставок вимогам **стандарту ланцюга поставок** і його ефективної реалізації
 - ii. системи управління вимогам **стандарту ланцюга поставок** і її ефективного впровадження
 - iii. процесу ланцюга поставок вимогам про уникнення закупівлі сировини із сумнівних джерел, де це може бути застосовно (вимогам системи належної перевірки PEFC), і її ефективної реалізації
 - iv. використання торгових марок PEFC вимогам стандарту торгових марок PEFC і його ефективного застосування, а також, що ліцензійний договір на торгові марки, який повинен бути підписаним між **організацією-клієнтом** і Радою PEFC або **уповноваженим органом PEFC** для того, щоб **організації-клієнту** було дозволено використовувати торгові марки PEFC, є дійсним

Примітка: Використання торгових марок PEFC і PEFC заяв оцінюється під час проведення наглядових та ресертифікаційних аудитів. При первинному аудиті оцінюється пропонуване або передбачуване використання торгових марок PEFC і PEFC заяв.

- b) збирати дані відповідно до вимог договору про нотифікацію PEFC.

7.4.5 Орган з сертифікації проводить **аудит** згідно відповідного керівництва, наведеного в пункті 6.4 стандарту ISO 19011:2018. Як правило, **аудити** (первинні, наглядові та ресертифікаційні) проводяться на місці, за винятком тих випадків, коли застосовуються вимоги 7.4.6 або 7.9.2 цього стандарту, коли органи з сертифікації можуть прийняти рішення про проведення дистанційних **аудитів**.

7.4.6 Для **організацій-клієнтів**, які здійснюють свою діяльність без фізичного володіння, **аудити** можуть проводитися дистанційно з використанням засобів ІКТ відповідно до IAF MD 4. Орган з сертифікації повинен продемонструвати, що повний обсяг аудиту можна охопити за допомогою інструментів ІКТ.

Примітка 1: **Організації-клієнти**, які працюють з фізичним володінням, але не продали жодного фізичного продукту із PEFC заявою з моменту попереднього **аудиту**, не мають права піддаватися віддаленому аудити відповідно до цієї вимоги.

Примітка 2: У випадках, коли **організації-клієнти** не закуповували сировину і не продавали будь-який продукт з PEFC заявою з моменту останнього аудиту, може застосовуватися вимога 7.9.2 цього стандарту.

- 7.4.7** Орган з сертифікації повинен мати задокументовані процедури визначення часу аудиту, і для кожної **організації-клієнта** орган з сертифікації визначає, використовуючи дані аудиторської групи, час, необхідний для планування та проведення повного та ефективного **аудиту** ланцюга поставок PEFC організації-клієнта. Час аудиту, визначений органом з сертифікації, та обґрунтування для визначення повинні бути задокументовані. Мінімальний час проведення **аудиту** на місці – чотири години; сюди не повинна включатися звітна діяльність, за винятком випадків, коли це може бути обґрунтовано та задокументовано.
- 7.4.8** Орган з сертифікації повинен мати задокументовані процедури формування вибірки в рамках **аудиту** відповідно до керівництва, наведеного в стандарті ISO 19011: 2018, А. 6.
- 7.4.9** При визначенні часу проведення аудиту та формуванні вибірки в рамках **аудиту** орган з сертифікації повинен, як мінімум, враховувати наступні аспекти:
- a) вимоги **стандарту ланцюга поставок**
 - b) розмір і складність операцій організації-клієнта в рамках ланцюга поставок PEFC;
 - c) обсяг поставок, який може створити значний ризик придбання сировини зі спірних джерел;
 - d) масштаби використання торгових марок PEFC
 - e) будь-який аутсорсинг будь-якої діяльності, що входить до сфери ланцюга поставок організації;
 - f) результати будь-яких попередніх **аудитів**, у тому числі систем менеджменту організації-клієнта
 - g) кількість локацій та багатолокаційні аспекти
- 7.4.10** У разі трансферу сертифікації орган з сертифікації повинен діяти відповідно до пункту 7.4.5 стандарту ISO/IEC 17065 та IAF MD2:2017.
- 7.4.11** Аудиторський звіт повинен містити щонайменше інформацію, зазначену в Додатку 4.
- 7.4.12** На вимогу орган з сертифікації надсилає копію звіту про аудит та інші необхідні аудиторські записи, які вимагає PEFC, англійською мовою до Ради PEFC та / або **Національного Органу Управління PEFC** відповідно до 4.5.

7.5 Рецензування

Діють усі вимоги, наведені в пункті 7.5 ISO / IEC 17065: 2012 (E).

7.6 Рішення щодо сертифікації

Діють усі вимоги, наведені в пункті 7.6 ISO / IEC 17065: 2012 (E).

7.6.1 Висновки аудиту класифікуються як **значні невідповідності, незначні невідповідності та спостереження**.

7.6.2 Перед наданням первинної сертифікації, як мінімум, **значні та незначні невідповідності** повинні бути виправлені і коригувальні дії (я) перевірені органом з сертифікації.

7.6.3 Перед наданням ресертифікації, як мінімум, **значні невідповідності** повинні бути виправлені і коригувальні дії (я) перевірені органом з сертифікації.

7.6.4 Значні та незначні невідповідності, виявлені під час **аудиту**, повинні призвести до коригувальних дій з боку **організації-клієнта**, що усувають невідповідності. План коригувальних дій, включаючи терміни, повинен бути розглянутий і прийнятий органом з сертифікації. Термін виконання коригувальних дій за **значними невідповідностями**, виявленими в ході наглядових **аудитів**, та їхньої перевірки органом з сертифікації повинен відповідати правилам органу з сертифікації, але не перевищувати трьох місяців. Коригувальні дії щодо **незначних невідповідностей**, виявлених в ході ресертифікаційних аудитів і наглядових аудитів, повинні бути перевірені не пізніше, ніж під час наступного аудиту.

7.7 Документи за результатами сертифікації

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.7 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (E).

7.7.1 Документ щодо сертифікації повинен містити щонайменше таку інформацію:

- a) ідентифікація органу з сертифікації
- b) найменування та адреса **організації-клієнта**, а у відповідних випадках – її локацій / юридичних осіб, ланцюг зберігання яких підлягає сертифікації

Примітка 1: Найменування та адреса **організації-клієнта** можуть бути найменуванням та адресою юридичної особи, де не здійснюється діяльність щодо ланцюга поставок PEFC (наприклад, адреса поштової скриньки). Найменування та адреса організації-клієнта, ланцюг постачання якої підлягає сертифікації, також повинні бути включені до документа щодо сертифікації.

Примітка 2: У разі сертифікації ланцюга поставок PEFC для конкретних проектів, або «сертифікації проектів» (див. PEFC GD 2001, Додаток 1), «найменування та адреса» означає найменування та адресу контролюючого суб'єкта, що здійснює контроль. Назва проекту може бути включена до сфери дії сертифіката проекту.

- c) тип сертифіката (індивідуальний, багатолокаційний або група виробників)
- d) сфера наданої сертифікації (див. 7.7.2)
- e) логотип PEFC з номером ліцензії на торгові марки PEFC органу з сертифікації;
- f) акредитаційний знак органу з акредитації (у тому числі, у відповідних випадках, номер акредитації)
- g) дата надання, продовження або поновлення сертифікації та дата закінчення терміну дії або термін ресертифікації (див. пункт 7.7.6). Дата набрання чинності документа щодо сертифікації не повинна передувати даті прийняття рішення щодо сертифікації.

7.7.2 Сфера сертифікації повинна включати наступну інформацію:

- a) посилання на PEFC ST 2002, **Chain of Custody of Forest and Tree Based Products – Requirements** і там, де це доречно, національна ідентифікація цього стандарту, прийнята схваленою PEFC національною системою сертифікації лісів.

Примітка: Ідентифікація **стандарту ланцюга поставок** повинна посилатися на версію **стандарту ланцюга поставок**, щодо якої проводився **аудит** і яка була дійсна на момент видачі сертифіката.

- b) посилання на PEFC ST 2001, **PEFC Trademarks Rules – Requirements** і, там де це доречно, національна ідентифікація цього стандарту, прийнята схваленою PEFC національною системою сертифікації лісів.

Примітка: Ідентифікація стандарту торгових марок PEFC повинна посилатися на версію стандарту торгових марок PEFC, щодо якої проводився **аудит** і яка була дійсна на момент видачі сертифіката.

- c) застосовуваний метод ланцюга поставок
- d) продукція, на яку поширюється ланцюг поставок, відповідно до груп продукції PEFC

Примітка: У разі сертифікації ланцюга поставок PEFC для конкретних проектів, або «сертифікації проектів» (див. PEFC GD 2001, Додаток 1), назва проекту може бути включена до сфери дії сертифіката проекту.

7.7.3 Якщо сфера сертифікації включена у додаток до сертифіката, сертифікат повинен містити посилання на додаток, і додаток повинен розглядатися як частина сертифіката і надаватися щоразу, коли потрібен сертифікат.

7.7.4 Номер сертифіката повинен формуватися у такому порядку: аббревіатура назви органу з сертифікації (така ж аббревіатура використовується для будь-яких виданих сертифікатів PEFC), після чого тире (–), аббревіатура **стандарту ланцюга поставок**: PEFC-COC, потім ще одне тире (–), і відповідний номер, присвоєний органом з сертифікації сертифікату.

Примітка: Два органи з сертифікації не можуть мати однакову аббревіатуру.

7.7.5 Орган з сертифікації повинен надавати документ щодо сертифікації англійською мовою, будь-якою іншою мовою залежно від обставин і узгоджених робочих мов.

7.7.6 Сертифікат повинен надаватися на термін, що не перевищує п'яти років.

7.7.7 Органи з сертифікації повинні негайно інформувати відповідний **Національний Орган Управління PEFC** або раду PEFC, якщо **Національний Орган Управління PEFC** не існує, про надання, закінчення терміну дії, призупинення або скасування сертифікації, зміну її сфери або будь-які інші зміни, що зачіпають сертифікацію або інформацію, про яку органи з сертифікації повинні повідомляти PEFC.

7.8 Перелік сертифікованої продукції

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.8 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (E).

7.9 Наглядання

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.9 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (E).

7.9.1 Наглядові аудити повинні проводитися щорічно. Орган з сертифікації повинен провести не менше чотирьох наглядових аудитів до закінчення терміну дії сертифіката.

Примітка 1: Щорічно означає один раз на дванадцять місяців, плюс-мінус три місяці.

Примітка 2: Якщо сертифікат дійсний менше п'яти років, кількість наглядових аудитів може бути відповідно скорочена.

7.9.2 Наглядовий **аудит** на місці може бути замінений іншими методами аудиту, такими як перевірка документації та записів, і період між наглядовими **аудитами** на місці не повинен перевищувати двох років (плюс три місяці), якщо:

- a) орган з сертифікації може обґрунтувати, що використовувані методи аудиту забезпечують достатню впевненість у відповідності сертифікованої організації критеріям сертифікації; і
- b) у ході попереднього первинного, наглядового або ресертифікаційного аудиту не було виявлено жодних невідповідностей; і
- c) закупівлі **організації-клієнта** не включають поставки зі значним ризиком; і
- d) **організація-клієнт** надає органу з сертифікації усі записи, які повинні зберігатися відповідно до **стандарту ланцюга поставок**, або перелік усіх записів, що дозволяє органу з сертифікації провести незалежну вибірку; або
- e) представлені звіти надають достатні докази того, що організація-клієнт або локація організації-клієнта не закуповували сировину і не продавали будь-яку продукцію із PEFC заявою з моменту останнього **аудиту**.

7.10 Зміни, що впливають на сертифікацію

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.10 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (Е).

7.11 Закінчення терміну дії, скорочення, призупинення або скасування сертифікації

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.11 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (Е).

7.11.1 Якщо закінчується термін дії, сертифікація призупиняється або скасовується, орган з сертифікації повинен повідомити **організацію-клієнта**, що подальше використання торгових марок та PEFC заяв не допускається. У разі призупинення діяльності орган з сертифікації повинен контролювати відповідність клієнта вимогам.

7.12 Записи

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.12 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (Е).

7.13 Скарги та апеляції

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 7.13 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (Е).

7.13.1 Орган з сертифікації повинен протягом 30 днів повідомляти Раду PEFC про будь-які обґрунтовані заяви про невідповідність вимогам сертифікації з боку **організацій-клієнтів**, або скарги на **організації-клієнтів**, які він отримує, або про які йому стає відомо.

7.13.2 Орган з сертифікації повинен надавати раді PEFC та відповідному **Національному Органу Управління PEFC** зведені звіти про вирішені скарги та апеляції щодо сертифікованих **організацій-клієнтів** PEFC, отримані органом з сертифікації, зокрема як мінімум:

- a) ідентифікація заявника / скаржника (підлягає розкриттю)
- b) ідентифікація **організації-клієнта**
- c) предмет скарги
- d) короткий виклад процесу розгляду скарги
- e) результат / вирішення скарги

8 Вимоги до системи управління

Застосовуються усі вимоги, наведені в пункті 8 стандарту ISO / IEC 17065: 2012 (E).

8.1 Внутрішні аудити органу з сертифікації

8.1.1 За запитом результати щорічних внутрішніх аудитів, що обмежуються виконанням діяльності з сертифікації ланцюга поставок PEFC, представляються раді PEFC або **Національному Органу Управління PEFC**.

Додаток 1 (нормативний): Нотифікація органів з сертифікації PEFC

(Вимоги є додатковими до акредитації органу з сертифікації)

Орган з сертифікації, що здійснює визнану PEFC сертифікацію ланцюга поставок, нотифікується Радою PEFC або іншим **уповноваженим органом PEFC** для конкретної країни, у якій він здійснює свою діяльність.

Нотифікація PEFC вимагає, щоб орган з сертифікації мав дійсну акредитацію, визнану Радою PEFC (див. додаток 2 до цього документа). Орган з сертифікації повинен надавати раді PEFC або відповідному **уповноваженому органу PEFC** інформацію про видані сертифікати відповідно до вимог Ради PEFC або відповідного **уповноваженого органу PEFC**.

Примітка: Інформація про видані сертифікати включає (але не обмежується) ідентифікацію **організації-клієнта**, обсяг наданих сертифікатів і оборот організації-клієнта, який використовується для визначення плати за нотифікацію PEFC.

Нотифікація PEFC може вимагати від органу з сертифікації оплати за нотифікацію PEFC, встановленої Радою PEFC або відповідним **уповноваженим органом PEFC**.

Додаток 2(нормативний): Акредитація, прийнята Радою PEFC для нотифікації PEFC

Рада PEFC вимагає, щоб сертифікація ланцюга поставок здійснювалася органами з сертифікації, які акредитовані органами з акредитації, що підписали багатосторонню угоду про визнання (MLA) для сертифікації продукції IAF або регіональних акредитаційних груп IAF, таких як Європейська кооперація з акредитації (EA), Міжамериканська організація зі співробітництва в сфері акредитації (IAAC), Організація з акредитації лабораторій країн Азійсько-Тихоокеанського регіону (APLAC), Південноафриканська спільнота з питань розвитку співробітництва в сфері акредитації (SADCA), Африканська організація зі співробітництва в сфері акредитації (AFRAC) і Арабська кооперація з акредитації (ARAC).

Сфера дії акредитації повинна чітко охоплювати PEFC ST 2002, ***Chain of Custody of Forest and Tree Based Products – Requirements*** і PEFC ST 2001, ***PEFC Trademarks Rules – Requirements*** у дійсній версії, представлений на веб-сайті PEFC www.pefc.org.

У сфері акредитації також повинні бути чітко вказані ISO / IEC 17065, PEFC ST 2003 та інші вимоги, на відповідність яким проводилася оцінка органу з сертифікації.

Свідоцтво про акредитацію повинне бути доступним англійською та будь-якою іншою мовою, якщо це необхідно.

Додаток 3 (нормативний): Багатолокаційна сертифікація ланцюга поставок

(Додаток 2 до **стандарту ланцюга поставок**)

1. Вступ

- 1.1** Цей додаток призначений для проведення **аудиту** та сертифікації ланцюга поставок PEFC у **організацій-клієнтів** з мережею локацій, щоб гарантувати, що **аудит** забезпечує достатню впевненість у відповідності ланцюга поставок організації-клієнта **стандарту ланцюга поставок** на усіх локаціях, перерахованих у рамках сертифіката, і що **аудит** є практичним і здійсненим як в економічному, так і в оперативному плані.

2. Критерії прийнятності для організації-клієнта, з декількома локаціями

- 2.1** Критерії прийнятності для **організації-клієнта** з декількома локаціями, включаючи визначення, містяться у Додатку 2 до **стандарту ланцюга поставок**.
- 2.2** Окрім вимог Додатка 2 до **стандарту ланцюга поставок**, **організація-клієнт** з декількома локаціями повинна продемонструвати свою здатність збирати і аналізувати дані (включаючи, але не обмежуючись перерахованими нижче пунктами) з усіх локацій, включаючи центральний офіс і його повноваження стосовно усіх локацій, а також його повноваження ініціювати зміни, якщо це потрібно:
- a) документація з ланцюга поставок і зміни у ланцюгу поставок
 - b) огляд управління
 - c) скарги
 - d) оцінка коригувальних дій
 - e) планування та оцінка результатів внутрішнього аудиту
 - f) різні правові вимоги щодо виключення сировини із сумнівних джерел
- 2.3** З посиланням на Додаток 2 **стандарту ланцюга поставок**, **організація-клієнт** з декількома локаціями, яка створюється як група незалежних юридичних осіб тільки з метою отримання і підтримки сертифікації ланцюга поставок, повинна складатися тільки з типових малих підприємств.

3. Критерії прийнятності для органу з сертифікації

3.1 Загальні положення

- 3.1.1** Орган з сертифікації повинен надати **організації-клієнту** інформацію про критерії прийнятності, викладені у цьому документі і в Додатку 2 до **стандарту ланцюга поставок**, до початку процесу аудиту і не слід проводити **аудит**, якщо який-небудь з критеріїв прийнятності для організації з декількома локаціями не дотриманий. Перед початком процесу аудиту орган з сертифікації повинен проінформувати **організацію-клієнта** про те, що сертифікат не буде виданий, якщо у ході **аудиту** будуть виявлені невідповідності цим критеріям прийнятності.

3.2 Розгляд контракту

- 3.2.1** Процедури органу з сертифікації повинні забезпечувати, щоб при первинному розгляді контракту були визначені складність і масштаб діяльності, що охоплюється ланцюгом поставок, що підлягає сертифікації, а також будь-які відмінності між локаціями як основу для визначення рівня вибірки.
- 3.2.2** Орган з сертифікації повинен визначити головну функціональну одиницю **організації-клієнта**, що є його договірним партнером з проведення сертифікації. Угода дозволяє органу з сертифікації здійснювати сертифікаційну діяльність на усіх локаціях **організації-клієнта** з декількома локаціями.
- 3.2.3** Орган з сертифікації у кожному окремому випадку повинен аналізувати, якою мірою локації організації мають подібний потік сировини, що дозволяє застосовувати ланцюг поставок аналогічним чином. Подібність локацій, що входять до **організації-клієнта** з декількома локаціями, повинна враховуватися при застосуванні процедур вибірки.
- 3.2.4** Орган з сертифікації повинен зберігати запис, який підтверджує, що необхідні заходи, передбачені у пунктах 3.2.1, 3.2.2 і 3.2.3, були виконані.

3.3 Аудит

- 3.3.1** Орган з сертифікації повинен мати задокументовані процедури для проведення **аудитів** відповідно до своєї багатолокаційної процедури. Такі аудиторські процедури, зокрема перевірка документації та записів, **аудити** на місцях і т.п., повинні встановлювати, яким чином орган з сертифікації задовольняє себе, зокрема, тим, що вимоги ланцюга поставок фактично застосовуються до усіх локацій і що усі критерії **стандарту ланцюга поставок**, включаючи його Додаток 2, дотримані.
- 3.3.2** Якщо в **аудиті** мережі бере участь кілька аудиторських груп, орган з сертифікації повинен призначити єдиного керівника аудиту, в обов'язки якого входить консолідація висновків усіх аудиторських груп і підготовка зведеного звіту.

3.4 Невідповідності

- 3.4.1** При виявленні невідповідностей у будь-якій окремій локації або у результаті внутрішнього аудиту організації-клієнта, або у результаті аудиту, проведеного органом з сертифікації, повинне проводитися розслідування для визначення того, чи можуть бути зачеплені інші локації. Тому орган з сертифікації повинен вимагати від **організації-клієнта** проаналізувати невідповідності, щоб визначити, чи вказують вони на загальний недолік ланцюга поставок, застосовний до усіх локацій, чи ні. Якщо вони виявлять, що це так, то коригувальні дії повинні бути виконані як у центральному офісі, так і в окремих локаціях. Якщо буде встановлено, що це не так, **організація-клієнт** повинна мати можливість продемонструвати органу з сертифікації обґрунтування для обмеження своїх подальших дій окремими локаціями.
- 3.4.2** Орган з сертифікації повинен вимагати підтвердження цих дій і може збільшувати частоту вибірки до тих пір, поки він не переконається у тому, що контроль відновлений.
- 3.4.3** При проведенні первинних і ресертифікаційних **аудитів** під час процесу прийняття рішення, якщо будь-яка локація має невідповідність, у сертифікації повинно бути відмовлено усій **організації-клієнту** з декількома локаціями до прийняття задовільних коригувальних заходів.
- 3.4.4** Не допускається, щоб для подолання перешкоди, викликані наявністю невідповідності, виявленої органом з сертифікації на одній локації, **організація-клієнт** прагнула виключити зі сфери застосування «проблемну» локацію у процесі сертифікації.

3.5 Сертифікати

- 3.5.1** Повинен видаватися один єдиний сертифікат із зазначенням найменування та адреси центрального офісу **організації-клієнта**. Перелік усіх локацій, яких стосується сертифікат, повинен бути опублікований або у самому сертифікаті, або у додатку, або як зазначено у сертифікаті. Сфера або інше посилання на сертифікат повинні чітко вказувати, що сертифікована діяльність здійснюється мережею локацій, включених до переліку. Додаток або інше посилання є невід'ємною частиною сертифіката і не повинні відділятися від сертифіката.
- 3.5.2** Якщо окремі локації застосовують різні методи ланцюга поставок, застосування **стандарту ланцюга поставок** повинне бути чітко зазначене у сертифікаті і будь-якому додатку для окремих локацій.
- 3.5.3** Субсертифікат може бути виданий **організації-клієнту** для кожної локації, охопленої сертифікацією, за умови, що він містить ту ж сферу або додаткову сферу дії цієї сфери і містить чітке посилання на основний сертифікат. У субсертифікаті повинно бути зазначено: «термін дії цього сертифіката залежить від терміну дії основного сертифіката». У тих випадках, коли субсертифікат включає також номер субсертифікату, він повинен бути прив'язаний до номера сертифіката і включений у сертифікат відповідно до п.3.5.1.
- 3.5.4** Сертифікат повинен бути скасованим у повному обсязі, якщо центральний офіс або будь-яка з локацій не задовольняє необхідним критеріям для збереження сертифіката (див. 3.2 вище).
- 3.5.5** Перелік локацій повинен оновлюватися органом з сертифікації. З цією метою орган з сертифікації повинен звернутися до **організації-клієнта** з проханням проінформувати його про закриття, створення або зміну діяльності локацій. Неподання такої інформації повинне розглядатися органом з сертифікації як зловживання сертифікатом, і він повинен діяти відповідно до своїх процедур. Органи з сертифікації повинні інформувати про це Раду PEFC або **Національний Орган Управління PEFC** відповідно.
- 3.5.6** Додаткові локації можуть бути додані органом з сертифікації до існуючого сертифіката між **аудитами**, якщо це входить до сфери дії сертифіката. Кількість локацій, які можуть бути додані між **аудитами**, обмежується 100% від числа існуючих локацій на попередньому **аудиті**. Повинні бути виконані наступні вимоги:
- a) Орган з сертифікації повинен бути заздалегідь проінформований **організацією-клієнтом** про бажання організації-клієнта додати нові локації між **аудитами**, які будуть охоплені сертифікатом ланцюга поставок, і йому повинна бути вказана кількість локацій.
 - b) Орган з сертифікації повинен отримати від **організації-клієнта** процедури ланцюга поставок, що охоплюють додаткові локації, включаючи застосовуваний метод ланцюга поставок і продукцію, що охоплюється ланцюгом поставок.
 - c) Орган з сертифікації повинен отримати звіт про внутрішній аудит локації (й), що розглядається для включення у сертифікат.
 - d) Орган з сертифікації повинен розглянути результати внутрішнього **аудиту** і визначити, чи потрібна додаткова інформація при розгляді запиту **організації-клієнта**.
 - e) На підставі результатів розгляду, наведеного у підпункті d), орган з сертифікації повинен визначити, чи потрібно проведення **аудиту** на місці додаткової локації (й) або перевірка відповідно до підпунктів b), c) і d) засвідчує достатні докази того, що ці локації можуть бути додані.
 - f) Якщо **аудит** на місці не потрібен для додавання додаткової локації (й) до сертифікату ланцюга поставок, ці нові локації повинні бути відвідані на місці не пізніше наступного запланованого **аудиту**. Орган з сертифікації може визначити, чи потрібна вибірка нових локацій на підставі глави 4.

Примітка: У тих випадках, коли стандарт допускає віддалені **аудити** (див. вимогу 7.4.6), **аудит** на місці може бути замінений віддаленим **аудитом**.

4. Вибірка для проведення аудитів на місці

4.1 Методологія

4.1.1 Орган з сертифікації може застосовувати вибірку локацій для проведення **аудитів** на місці у тих випадках, коли вибірка локацій є необхідною для отримання достатньої впевненості у відповідності **організації-клієнта** з декількома локаціями вимогам ланцюга поставок. Орган з сертифікації повинен бути в змозі продемонструвати своє обґрунтування вибору локацій для проведення **аудитів** на місці, щоб забезпечити оцінку усіх відмінностей між локаціями і впровадженням ланцюга поставок.

4.1.2 Вибірка повинна бути репрезентативною щодо відмінностей у процесах і діяльності, що підлягають сертифікації ланцюга поставок. Вибірка повинна визначатися окремо для локацій, що використовують різні методи ланцюга поставок (фізичний метод розділення, процентний або кредитний методи).

Примітка: «Визначається окремо» означає, що вибірка здійснюється після поділу локацій.

4.1.3 Вибірка повинна визначатися окремо, якщо локації були додані між **аудитами** і не проводився **аудит** на місці (відповідно до додатка 3, підпункт 3.5.6, пункт е).

Примітка 1: «Визначається окремо» означає, що вибірка здійснюється після поділу локацій.

Примітка 2: Підрозділ 4.1.2 також застосовується до пункту 4.1.3.

4.1.4 Вибірка повинна бути частково селективною, заснованою на факторах, викладених нижче, і частково неселективною, і повинна призводити до вибору ряду різних локацій, не виключаючи випадкового елемента вибірки.

4.1.5 Принаймні 25% вибірки слід обирати випадковим чином.

Примітка: У контексті аудиту, заснованого на оцінці ризику, при виборі локацій слід уникати відвідування локацій з попередньої вибірки, якщо тільки це не виправдано виявленим ризиком. Це може призвести до вибірки, де менше 25% вибірки може бути відібрано випадковим чином.

4.1.6 З урахуванням критеріїв, зазначених далі, інша частина вибірки повинна бути обрана таким чином, щоб відмінності між локаціями, обраними протягом терміну дії сертифіката, були якомога більшими.

4.1.7 Критерії вибору локацій повинні включати, зокрема, наступні аспекти:

- a) результати внутрішніх **аудитів** або попередніх сертифікаційних **аудитів**
- b) звіти про скарги та інші відповідні аспекти коригувальних та превентивних дій
- c) значні зміни розмірів локацій та виробничих процесів локацій
- d) відмінності застосовуваних методів ланцюга поставок
- e) зміни, внесені після останнього сертифікаційного **аудиту**
- f) географічна розосередженість
- g) локації, додані з моменту останнього зовнішнього **аудиту**

- 4.1.8** Цей вибір не обов'язково повинен бути зроблений на початку процесу аудиту. Це також може бути зроблено після завершення **аудиту** в центральному офісі. У будь-якому випадку центральний офіс повинен бути поінформований про те, які локації будуть включені у вибірку. Це може бути зроблено у відносно короткі терміни, але слід забезпечити достатньо часу для підготовки до **аудиту**.
- 4.1.9** Центральний офіс повинен підлягати аудиту в ході кожного первинного, наглядового та ресертифікаційного **аудиту** в рамках вибірки.

4.2 Розмір вибірки

- 4.2.1** Орган з сертифікації повинен мати задокументовані процедури визначення вибірки, що підлягає відбору при проведенні аудиту локацій в рамках **аудиту** та сертифікації **організації-клієнта** з декількома локаціями. При цьому слід враховувати усі фактори, описані в цьому додатку.
- 4.2.2** У разі, якщо застосування процедури органу з сертифікації призводить до меншої вибірки, ніж та, яка була б отримана в результаті застосування керівництва, викладеного нижче, орган з сертифікації реєструє причини, що обґрунтовують це, і демонструє, що він діє відповідно до своєї затвердженої процедури.
- 4.2.3** Мінімальна кількість локацій, відвідуваних під час **аудиту**, повинна бути для:

- a) **Первинні аудити і локації, додані після останнього аудиту, коли не проводився аудит на місці (відповідно до підпункту 3.4.5, пункт е):** квадратний корінь загальної кількості локацій, округлений до наступного цілого числа:

$$y = \sqrt{x}$$

y = кількість відвідуваних локацій

x = загальна кількість локацій

- b) **Наглядові аудити:** квадратний корінь загальної кількості поточних локацій, зменшений на коефіцієнт 0,6, округлений до наступного цілого числа:

$$y = 0.6 \sqrt{x}$$

y = кількість відвідуваних локацій

x = загальна кількість локацій

- c) **Ресертифікаційні аудити:** квадратний корінь загальної кількості поточних локацій, округлений до наступного цілого числа:

$$y = \sqrt{x}$$

У тих випадках, коли центральний офіс не отримував будь-яких серйозних невідповідностей протягом циклу сертифікації, розмір вибірки можна було б зменшити в 0,8 рази, округлено до верхнього цілого числа:

$$y = 0.8 \sqrt{x}$$

y = кількість відвідуваних локацій

x = загальна кількість локацій

Примітка: Для локацій, доданих після останньої аудиту, коли не проводився аудит на місці (відповідно до підпункту 3.4.5, пункт е), понижуючі коефіцієнти не застосовуються.

4.2.4 Розмір вибірки повинен збільшуватися у тих випадках, коли аналіз ризиків, що проводиться органом з сертифікації щодо діяльності, яка охоплюється **організацією-клієнтом** з декількома локаціями, що підлягає сертифікації, вказує на підвищений ризик, обумовлений такими факторами, як:

- a) розмір локацій і кількість співробітників
- b) складність і варіативність потоків сировини і методів ланцюга поставок
- c) відмінності у застосуванні методів ланцюга поставок і визначення походження сировини
- d) рівень ризику закупівлі сировини із сумнівних джерел
- e) звіти про скарги та інші відповідні аспекти коригувальних та превентивних дій
- f) будь-які багатонаціональні аспекти
- g) результати внутрішнього і зовнішнього **аудитів**
- h) тип декількох локацій (декілька локацій або група виробників)

4.3 Час проведення аудиту

4.3.1 Орган з сертифікації повинен бути в змозі продемонструвати своє обґрунтування часу, витраченого на **аудити** на декількох локаціях, з точки зору його загальної політики щодо розподілу часу на аудит.

4.3.2 Мінімальний час проведення аудиту для кожної окремої локації в рамках первинного, наглядного та ресертифікаційного **аудиту** такий самий, як і для **аудиту**, визначеного у пункті 7.4.7. Скорочення можуть застосовуватися з урахуванням положень **стандарту ланцюга поставок**, які не стосуються локацій і перевіряються тільки в центральному офісі.

4.3.3 Для центрального офісу скорочення не допускається.

Додаток 4 (нормативний): Мінімальний зміст аудиторських звітів

Аудиторські звіти повинні містити, як мінімум, такий зміст:

1. Перша сторінка
2. Опис **організації-клієнта**
3. Опис ланцюга поставок PEFC організації-клієнта, включаючи:
 - a) систему управління
 - b) частини організації та / або локації
 - c) процеси / види діяльності, включаючи аутсорсинг
 - d) групи продукції та їхня продукція, що охоплюється ланцюгом поставок PEFC, зокрема для кожної локації та / або групи продукції, якщо застосовно:
 - i. метод ланцюга поставок
 - ii. передбачуване застосування торгових марок PEFC
4. Обсяг **аудиту**
 - a) застосовувані критерії сертифікації зі ST 2002 і ST 2001, зокрема для кожної групи продукції та / або локації, якщо застосовно:
 - i. метод ланцюга поставок
 - ii. правила торгових марок PEFC
 - iii. вимоги системи належної перевірки PEFC (DDS)
 - b) відвідувані локації
 - c) для дистанційних **аудитів**:
 - i. обґрунтування проведення **аудиту** дистанційно
 - ii. застосовувані методики та їхнє обґрунтування
 - d) для багатолокаційних **аудитів**:
 - i. розрахунок розміру вибірки згідно з пунктом 3.2.3 додатку 3
 - ii. обґрунтування вибірки
 - iii. перевірені локації
5. Результати **аудиту**
 - a) представлення висновків, що підтверджують відповідність або невідповідність усім застосовним положенням сертифікаційних вимог
 - b) призначені коригувальні заходи та часові рамки для звітування про коригувальні заходи та закриття
 - c) оцінка раніше призначених коригувальних заходів
 - d) рекомендоване рішення щодо сертифікації

Бібліографія

IAF MD 1, *Mandatory Document for the Certification of Multiple Sites Based on Sampling (IAF MD 1)*

PEFC Council

ICC Building C1
Route de Pré-Bois 20
1215 Geneva 15
Switzerland

t +41 22 799 45 40

f +41 22 799 45 50

e info@pefc.org

www.pefc.org